

INGEZONDEN.

ENURESIS.

I.

Naar aanleiding van eenige artikelen in dit *Tijdschrift* verschenen over de behandeling van enuresis nocturna zou ik het volgende willen opmerken. De tincture rhois aromatica zal wel aan vele artsen bekend zijn. Prof. PEL schreef het vaak voor en waarschijnlijk wel met goed gevolg. . . . omdat prof. PEL het voorschreef! Want hier komen wij m. i. op het voornaamste bij de behandeling van de enuresis; zonder de noodige suggestie gelukt de genezing moeilijk. Vooral bij wat oudere patiënten kan en moet men zeer suggestief te werk gaan. Inspectie op den onderzoekstoel (desnoods met fel-licht uitstralenden voorhoofdspiegel en witte jas aan!) heeft bij jonge meisjes vaak een voldoende psychische uitwerking, vooral wanneer na eenig plaatselijk onderzoek, wegens mogelijke anatomische afwijkingen, kortweg gezegd wordt, dat de aandoening nu genezen is!

Deze behandeling lijkt niet erg wetenschappelijk en eenigszins à la dr. KNOCK, doch men kan er treffende genezingen mee bereiken. De behandeling, waarmee WARTENA soms goed gevolg heeft (zie no. van 9 Januari) is m. i. ook zwaar suggestief. Bij kinderen heeft men de hulp van de moeder nodig. Is die wat intelligent, herhaalt zij 's avonds met overtuiging de woorden van den dokter, dat de druppels het kind zullen genezen, dan is wegblijven van de lastige kwaal vaak vast te stellen. Enkele keelartsen zien genezing na het wegnemen der amandelen. Wanneer het welslagen van te voren is voorspeld, is de ingreep voor de kinderen ernstig genoeg om dat te verklaren. Juist het feit, dat allerlei geneesmethodes worden aanbevolen, waarvan geen enkele afdoende is, lijkt mij het beste bewijs, dat bij deze kwaal onze behandeling in de eerste plaats suggestief moet zijn.

Amsterdam, 13 Januari 1926.

I. VAN DAAL.

II.

Op een cursus te Weenen werd een vijf en twintig jaar geleden aanbevolen het prikkelen van den uitgang der blaas door het heen en weer schuiven van een geknopte sonde, zoodat de knop eenige malen even in de blaas komt. In vele gevallen zag ik hiervan bijna altijd gunstig gevolg. Hielp het niet na 3 of 4 zittingen, dan paste ik deze methode niet langer toe. De meeste patiënten vonden het even onaangenaam; bij wie er onverschillig onder bleven, was het aantal herstelden kleiner. Voor ontsmetting van het instrument droeg ik zorg. Nadeel zag ik nooit.

Deze behandeling heb ik beschouwd als psychische massage. De menigmaal plotselinge afdoende verbetering, verkregen door zóó verschillende middelen en methodes, doet wel aan psychischen invloed denken.

Amsterdam, 19 Januari 1926.

H. J. W. DROOGLEEVER FORTUYN.

MIJN SCHRAPPING ALS LID DER MAATSCHAPPIJ.

Aangezien ik de aankondiging in het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 16 Januari 1926 op bldz. 320, als een minderwaardige verdachtmaking beschouw, blijf ik bij mijn standpunt, destijds ingenomen tegenover den Afdeeliningsraad te Nijmegen, om te weigeren antwoord te geven op een vooropgezette beschuldiging (het hebben van een verbintenis met een tandtechnicus niet conform den geneeskundigen stand), hetwelk slechts de eenige reden kan zijn van mijn schrapping als lid door den Raad van Beroep.

Nijmegen, 19 Januari 1926.

R. C. VAN OMMERING.